

EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

24 iulie 2024

Probă scrisă

LIMBA ȘI LITERATURA RROMANI MATERNĂ

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 4 ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

Drabaren o təksto thaj xramosaren nùmaj rromanesθe so mangel pes anθ-e pučhimata dine maj tele!

Me sem i Alina thaj kamav te vakārav tumenqe palal jekh godāver živutro. La mamă si la jekh daj-kaxni deše kaxnōrrença. Kamavas te khelav man kadale kaxnōrănça, tha` i daj kaxni na mukhel man. Kana žav karing lenθe, i kaxni phukhārel pesqe pora, bašel rušli. Te kamavas te „čorav” laθar jekhe tiknorres – xutelas manθe. E mamăqi kaxni grīzisarel zoralas pesqe kaxnōrrenθar. Sa o dīves rodel le tiknenqe lače xabena.

Daraθar, nijekh aver kaxni anθar i bar na bešel pašal e kaxnōrră kana xan. I mămī phendās kaj na sas la nijekhvar jekh daj-kaxni kaj te grīzisarel pesqe tiknenθar sar kadaja.

Kana kerdōl pes răt, i kaxni astarel e čokoça e mamăqi fīsta thaj i mămī žanel so si i vrăma te putarel o udar te aven e kaxnorră andre te soven. I daj-kaxni žal pašal o bov, kothe kaj i mămī anglekerel lenqe e ratāqo xaben.

And-jekh palomezimēri, me thaj i mămī gelām k-e nište nāmură and-o gav.

– Marinea! akhardās i mămī le papos. Te na bistres te putares o udar te šaj te avel i kaxni andre! Xatārdăn, Marinea?

– Xatārdem, phenel o pāpos sovalo. Sar te bisterav? Žan... na avela khanč tumare kaxnăça ...

Kana areslām palpale khere, râte – i kaxni na sas khanikaj. O pāpos sovdās anglal te soven e kaxnă. I čorri mămī! Na maj dikhlem la te avel kadja rušli. Maj but časură rodām and-i bar, p-o drom, savorre thanesθe. Ivăθe.

Palal but vrăma gelām te sovas and-i livni. Xurāvdām amen and-e sovipnasqe gada, kerdām amenqe trušul thaj kamlām te čhas amen and-o sovthan. Andar jekh, ašundām nište baša. I mămī vazdās o parind. Dikhlām o šero e kaxnăqo.

– Klonk-klonk! kerdās voj lošali.

– Vaj manθar! mardās i mămī andar e vasta. Te dikhes kaj garavdās pes! Godāver kaxnie! Sar šaj uklile e šopnă e kaxnōrră? Na xakārav!

Texarinăθe, i kuč daj-kaxni thaj pesqe deš kaxnōrră bešenās godāver pašal o udar, ažukārindož te uštel i mămī te mukhel len avri.

– Klonk, klonk, klonk, na keren lărma! phenelas voj pesqe tiknorrenqe. Na maj si but! Uštel i mămī... maj si jekh cīra. Maj mukhen la te sovel!

(E mamăqi daj-kaxni, adaptăcia thaj o amboldipen kerde kaθar i Noemi Kordovan palal i Emilia Plugaru)

1. Xramosaren savo si o titulo thaj o autòro e dine tekstosqe! Palal so vakărel pes and-o dino tèksto? **6 pùntură**
2. Sikaven savo čhand/ fălo le xramosaripnasqo si kadava xramosaripen (epikano vaj lirikano). Sosθar? **5 pùntură**
3. Ambolden rumunikanes e anglutne trin alineàtură andar o tèksto din omaj opre! **10 pùntură**
4. Arakhen, e dine tekstosθe, star muršikane navnă/ substantivură! **4 pùntură**
5. Den i paradigma kaj savorre vaxta thaj mòdură e verbosqi „*asunel*”! **15 pùntură**
6. Nakhaven i sintagma „*o godăver živutro*” andar le savorre 8 kèzură, ka-o jekhipen thaj ka-o butipen! **10 pùntură**
7. Nakhaven i sarnavni / o pronòmbro „*kon*” ka-e savorre kèzură. **6 pùntură**
8. Arakhen star pašnăvnă/ adžektivură, e dine tekstosθar! **4 pùntură**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

1. Xramosaren, and-e 1-2 patrină/riga, save si e etăpe kana siklăren e siklòven jekh narativo / epikano tèksto andar i školutni progràma/ školutne lila vaš e klàse V-VIII! Šaj te liel sar misal/ eksèmplo o siklăripen le tekstosqo „E mamăqi daj-kaxni”, dini ka-o Subijèkto I. **10 pùntură**
2. Xramosaren jekh rig/ patrin (25 rëndură) palal o mothovipen „*I čhib si jekh importànto elemènto vaš amari identitèta.*”. **10 pùntură**
3. Keren jekh evaluaciaqi fiša vaš **O adžektivu/ I pašnavni**, k-i oxtoto klàsa! **10 pùntură**